

1. Το δικαίωμα των διαδίκων να τους αποδοθούν τα δικαστικά έξοδα έχει τον νομικό του τίτλο στη διάταξη που καθορίζει το ποσό τους. Ως εκ τούτου, ένας διάδικος δεν μπορεί να αξιώσει για την περίοδο πριν από την εν λόγω διάταξη, ως αποδοτέα έξοδα, τους τόκους επί των ποσών που κατέβαλε στους δικηγόρους του.
2. Ο κοινοτικός δικαστής δεν είναι αρμόδιος να καθορίζει τις αμοιβές που οφείλουν οι διάδικοι στους δικηγόρους τους, αλλά το ποσό μέχρι του οποίου μπορούν να αναζητηθούν αυτές οι αμοιβές από τον διάδικο ο οποίος καταδικάστηκε στα δικαστικά έξοδα. Από αυτό προκύπτει ότι ο δικαστής δεν υποχρεούται να λάβει υπόψη το εθνικό τιμολόγιο που καθορίζει τις αμοιβές των δικηγόρων ούτε ενδεχόμενη σχετική συμφωνία.
3. Καταρχήν, η αμοιβή ενός μόνο δικηγόρου μπορεί να θεωρηθεί ότι εμπίπτει στην έννοια των «αναγκαίων εξόδων» κατά το άρθρο 91, περίπτωση β', του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου.

ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (πρώτο τμήμα)
της 9ης Ιουνίου 1993 *

Στην υπόθεση T-78/89 Δικαστικά έξοδα,

PPG Industries Glass SpA, πρώην PPG Vernante Pennitalia SpA, εταιρία ιταλικού δικαίου, με έδρα τη Γένουα (Ιταλία), εκπροσωπούμενη από τους Gianni Manca και Antonio J. Manca Graziadei, δικηγόρους Ρώμης, και από τους Michel Waelbroeck και Alexandre Vandencastele, δικηγόρους Βρυξελλών, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον δικηγόρο Ernest Arendt, 8-10, rue Mathias Hardt,

προσφεύγουσα,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τους Julian Currall και Enrico Traversa, μέλη της Νομικής Υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Nicola Annecchino, εκπρόσωπο της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση επιδικάσεως των δικαστικών εξόδων μετά την απόφαση του Πρωτοδικείου της 10ης Μαρτίου 1992, T-68/89, T-77/89 και T-78/89, SIV κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1992, σ. II-1403),

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους H. Kirschner, Πρόεδρο, C. W. Bellamy, R. Schintgen, R. García-Valdecasas και K. Lenaerts, δικαστές,

γραμματέας: H. Jung

εκδίδει την ακόλουθη

Διάταξη

Διαδικασία

- ¹ Με δικόγραφο που κατέθεσε στις 23 Μαρτίου 1989, η προσφεύγουσα άσκησε ενώπιον του Δικαστηρίου προσφυγή, η οποία πρωτοκολλήθηκε με τον αριθμό 98/89, για την ακύρωση της αποφάσεως 89/93/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 7ης Δεκεμβρίου 1988, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της Συνθήκης ΕΟΚ (IV/31.906, Επίπεδο γυαλί — ΕΕ 1989, L 33, σ. 44). Δύο άλλες επιχειρήσεις άσκησαν προσφυγή κατά της ίδιας αποφάσεως. Οι προσφυγές αυτές πρωτοκολλήθηκαν στη Γραμματεία του Δικαστηρίου με τους αριθμούς 75/89 και 97/89.

- 2 Με αίτηση που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 8 Σεπτεμβρίου 1989, το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας ζήτησε να παρέμβει στην υπόθεση αυτή υπέρ της Επιτροπής, καθόσον αφορά την εφαρμογή του άρθρου 85 της Συνθήκης ΕΟΚ, και υπέρ των προσφευγουσών, καθόσον αφορά την εφαρμογή του άρθρου 86 της Συνθήκης ΕΟΚ.

- 3 Με διάταξη της 4ης Οκτωβρίου 1989, το Δικαστήριο επέτρεψε στο Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας να παρέμβει στις τρεις υποθέσεις 75/89, 97/89 και 98/89. Το Δικαστήριο δεν έθεσε κανέναν περιορισμό στην παρέμβαση αυτή.

- 4 Πριν περατωθεί η έγγραφη διαδικασία, το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 3, παράγραφος 1, της αποφάσεως του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 1988 περί ιδρύσεως Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, παρέπεμψε, με διατάξεις της 15ης Νοεμβρίου 1989, τις τρεις υποθέσεις ενώπιον του Πρωτοδικείου, όπου πρωτοκολλήθηκαν με τους αριθμούς T-68/89, T-77/89 και T-78/89 για την προσφεύγουσα. Η έγγραφη διαδικασία διεξήχθη ακολούθως ενώπιον του Πρωτοδικείου.

- 5 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 4 Φεβρουαρίου 1990, η παρεμβαίνουσα υπέβαλε όμοιες έγγραφες παρατηρήσεις για καθεμία από τις τρεις υποθέσεις.

- 6 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο αποφάσισε, με διατάξεις της 7ης Μαΐου 1991, να διεξαγάγει αποδείξεις και να λάβει μέτρα οργάνωσης της διαδικασίας επιφορτίζοντας σχετικά τον εισηγητή δικαστή. Ο εισηγητής δικαστής προήδρευσε άτυπης συσκέψεως με τους διαδίκους στις 29 και 30 Μαΐου 1991.

- 7 Κατά τη σύσκεψη αυτή, ο εισηγητής δικαστής εξήγησε στους διαδίκους ότι, για να διευκολυνθεί η μελέτη των φακέλων και η διεξαγωγή της προφορικής

συζητήσεως, επιθυμούσε να υποβάλει στον δικαστικό σχηματισμό, μετά την εν λόγω σύσκεψη, τις εκθέσεις ακροατηρίου το περιεχόμενο των οποίων μπορούσε να δεχθεί κάθε διάδικος ως πλήρη και λεπτομερή σύνοψη της απόψεώς του, καθώς και έναν μόνο κοινό φάκελο των εγγράφων για όλες τις υποθέσεις, που να περιέχει όλα τα στοιχεία που οι διάδικοι θα κρίνουν σημαντικά για την κρίση της υποθέσεώς τους. Κάλεσε δε τους διαδίκους να του υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους επί των σχεδίων εκθέσεων ακροατηρίου που τους ανακοίνωσε, καθώς και επί του καταλόγου των εγγράφων που έπρεπε να περιληφθούν στον κοινό φάκελο. Κάλεσε επίσης την Επιτροπή να προσκομίσει, με την πρωτότυπη μορφή που διέθετε, τα έγγραφα αποδεικτικά στοιχεία επί των οποίων στηρίχθηκε για να εκδώσει την απόφασή της.

- 8 Καθόσον αφορά την παρέμβαση του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, ο εκπρόσωπός του δήλωσε ότι θα περιοριστεί, κατά την αγόρευσή του, να εκθέσει την άποψή του υπέρ των προσφευγουσών για την εφαρμογή του άρθρου 86 της Συνθήκης ΕΟΚ. Υπό τις περιστάσεις αυτές, η Επιτροπή δήλωσε ότι δεν είχε πλέον αντίρρηση για το παραδεκτό της παρεμβάσεως αυτής.
- 9 Καθόσον αφορά την εκτίμηση της αγοράς, οι διάδικοι συνήνεσαν, με κοινή συμφωνία, να καταθέσουν στον κοινό φάκελο όλες τις αναγκαίες στατιστικές για να εκτιμηθεί η λειτουργία της ιταλικής και ευρωπαϊκής αγοράς επιπέδου γυαλιού. Εξέφρασαν τη συμφωνία τους ότι δεν θα χρειαστεί, κατά συνέπεια, να διαταχθεί πραγματογνωμοσύνη για το θέμα αυτό.
- 10 Καθόσον αφορά την αίτηση της προσφεύγουσας της 19ης Νοεμβρίου 1990 να μπορέσει να καταθέσει μια εσωτερική ανακοίνωση προς τις υπηρεσίες της, της 25ης Φεβρουαρίου 1985, καθώς και τον συνημμένο πίνακα, η Επιτροπή και η προσφεύγουσα συμφώνησαν ότι τα έγγραφα αυτά μπορούν να περιληφθούν στον φάκελο με τη μνεία ότι κατατέθηκαν εκπροθέσμως και ότι το Πρωτοδικείο μπορούσε να κρίνει με την απόφαση, εφόσον χρειαστεί, αν έπρεπε να ληφθούν υπόψη. Τα έγγραφα αυτά κοινοποιήθηκαν ακολούθως στην Επιτροπή, η οποία υπέβαλε τις έγγραφες παρατηρήσεις της επ' αυτών.

- 11 Οι διάδικοι συνήνεσαν σε μια ενδεχόμενη συνεκδίκηση των τριών υποθέσεων προς διευκόλυνση της προφορικής διαδικασίας.
- 12 Μετά τη σύσκεψη αυτή, οι διάδικοι προσκόμισαν συμπληρωματικά έγγραφα και υπέβαλαν τις παρατηρήσεις τους επί των σχεδίων εκθέσεων ακροατηρίου. Κατόπιν αιτήσεως του εισηγητή δικαστή, η Επιτροπή ανακοίνωσε πίνακα, που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 14 Ιουνίου 1991, αναφέροντας τα έγγραφα τα οποία, κατ' αυτήν, περιείχαν ρητή ή σιωπηρή αναφορά στην προσφεύγουσα. Ο εισηγητής δικαστής κατήρτισε τελική έκθεση ακροατηρίου για κάθε υπόθεση και κοινό φάκελο περιέχοντα τα έγγραφα — περιλαμβανομένων ενδεχομένως και των αντιγράφων και μεταφράσεων που συμφώνησαν οι διάδικοι μεταξύ τους — βάσει των οποίων οι διάδικοι συμφώνησαν να αγορεύσουν.
- 13 Με διάταξη του Πρωτοδικείου της 4ης Ιουνίου 1991, αποφασίστηκε η συνεκδίκηση των υποθέσεων T-68/89, T-77/89 και T-78/89 προς διευκόλυνση της προφορικής διαδικασίας.
- 14 Η προσφεύγουσα και οι λοιποί διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά τη συνεδρίαση που διεξήχθη από τις 12 έως τις 15 Νοεμβρίου 1991.
- 15 Κατά την προφορική διαδικασία, το Πρωτοδικείο κάλεσε τους διαδίκους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους για τυχόν συνεκδίκηση των υποθέσεων T-68/89, T-77/89 και T-78/89 για την έκδοση κοινής αποφάσεως. Οι διάδικοι δεν έφεραν αντίρρηση στη συνεκδίκασή τους.
- 16 Δεδομένου ότι οι υποθέσεις T-68/89, T-77/89 και T-78/89 ήσαν συναφείς ως προς το αντικείμενό τους, συνεκδικάστηκαν, σύμφωνα με το άρθρο 50 του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, για την έκδοση κοινής αποφάσεως.

- 17 Επί των υποθέσεων αυτών το Πρωτοδικείο εξέδωσε απόφαση στις 10 Μαρτίου 1992, SIV κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-68/89, T-77/89 και T-78/89 (Συλλογή 1992, σ. II-1403), με την οποία το Πρωτοδικείο ακύρωσε την προσβαλλομένη απόφαση καθόσον αφορούσε την προσφεύγουσα και καταδίκασε την Επιτροπή στην καταβολή των δικαστικών εξόδων της προσφεύγουσας.
- 18 Τον Μάρτιο του 1992, η προσφεύγουσα έστειλε στην καθής σημείωμα που αφορούσε τα έξοδα που προκάλεσε η διαδικασία, εμφανίζον το συνολικό ποσό των 979 745 379 ιταλικών λιρών (LIT).
- 19 Με έγγραφο της 18ης Μαΐου 1992 που έστειλε στον δικηγόρο της προσφεύγουσας, ο εκπρόσωπος της Επιτροπής την ειδοποίησε ότι θεωρούσε υπερβολικό το αιτούμενο ποσό. Η Επιτροπή θεωρούσε, πράγματι, αφενός μεν, ότι τα έξοδα που προκλήθηκαν από τη διοικητική διαδικασία και από τη σύσταση τραπεζικής εγγυήσεως δεν αποτελούν αποδοτέα έξοδα, αφετέρου δε, ότι το ποσό των αιτουμένων εξόδων υπερέβαινε τις απαραίτητες δαπάνες που κατέβαλε για τη διεξαγωγή της δίκης. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή δήλωσε ότι δέχεται να πληρώσει στην προσφεύγουσα, ως αποδοτέα έξοδα το ποσό των 58 500 000 LIT καθώς και ένα ποσό για να καλυφθούν οι δαπάνες ταξιδιού και συντηρήσεως, καθώς και οι πρόσθετες δαπάνες που οφείλονται σε έναν δικηγόρο, ποσό που θα καθοριστεί βάσει λεπτομερούς πίνακα των δαπανών του.
- 20 Με έγγραφο της 16ης Νοεμβρίου 1992, οι δικηγόροι της προσφεύγουσας ειδοποίησαν την Επιτροπή ότι η πρότασή της ήταν απαράδεκτη και ότι κατόπιν αυτού αποφάσισαν να ζητήσουν από το Πρωτοδικείο να καθορίσει τα αποδοτέα έξοδα σε ποσό 664 440 381 LIT, πλέον τόκων προς 10 % ετησίως από τις 10 Μαρτίου 1992, ημερομηνία δημοσιεύσεως της αποφάσεως.
- 21 Υπό τις περιστάσεις αυτές, με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 19 Νοεμβρίου 1992, η προσφεύγουσα υπέβαλε αίτηση καθορισμού των δικαστικών εξόδων, με την οποία ζητεί από το Πρωτοδικείο

να τα προσδιορίσει στο ποσό των 664 440 381 LIT, στο οποίο πρέπει να προστεθούν οι τόκοι προς 10 % ετησίως από τις 10 Μαρτίου 1992.

- 22 Το Πρωτοδικείο κάλεσε την προσφεύγουσα να καταθέσει τα αντίγραφα των λογαριασμών των αμοιβών που εξέδωσαν οι δικηγόροι της, με ένδειξη των κριτηρίων υπολογισμού και του ποσού των δαπανών.
- 23 Με δικόγραφο της 30ής Μαρτίου 1993, η προσφεύγουσα προσκόμισε τα αντίγραφα αυτών των λογαριασμών, επί των οποίων η Επιτροπή εξέθεσε τις παρατηρήσεις της στις 6 Απριλίου 1993.

Ουσία της υποθέσεως

- 24 Η προσφεύγουσα ζητεί να της αποδοθούν δύο είδη δαπανών που καταβλήθηκαν για τη δίκη που κατέληξε στην απόφαση SIV κ.λπ. κατά Επιτροπής. Πρόκειται, αφενός μεν, για τόκους επί των ποσών που κατέβαλε στους δικηγόρους της κατά τη δίκη και επί του συνόλου των αποδοτέων εξόδων από της εκδόσεως της αποφάσεως, αφετέρου δε, για τα ποσά που κατέβαλε στους δικηγόρους της.

Επί της αποδόσεως τόκων

- 25 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει, αφενός μεν, ότι οι τόκοι επί των ποσών που κατέβαλε στους δικηγόρους της κατά τη διάρκεια της δίκης αποτελούν αποδοτέα έξοδα αφού οφείλονται στη δίκη. Ζητεί δε προς τούτο 71 855 302 LIT.
- 26 Η προσφεύγουσα εκθέτει αφετέρου δε ότι της οφείλονται τόκοι υπερημερίας προς 10 % επί του συνόλου του διεκδικουμένου ποσού από της δημοσιεύσεως της αποφάσεως SIV κ.λπ. κατά Επιτροπής.

- 27 Η Επιτροπή απαντά ότι δεν μπορούν να αποδοθούν ούτε οι τόκοι επί των ποσών που κατέβαλε στους δικηγόρους πριν από τη δημοσίευση της αποφάσεως ούτε οι τόκοι υπερημερίας προς 10 % ετησίως από της ημερομηνίας δημοσίευσής της αποφάσεως, επί του συνόλου των ποσών αυτών, περιλαμβανομένων και των δεδουλευμένων τόκων επί των ποσών αυτών.
- 28 Η Επιτροπή επικαλείται υπέρ της απόψεώς της τη διάταξη που εξέδωσε το Δικαστήριο στις 18 Απριλίου 1975 στην υπόθεση 6/72, *Europemballage Corporation και Continental Can κατά Επιτροπής* (Rec. 1975, σ. 495), με την οποία δέχθηκε ότι εφόσον το δικαίωμα των προσφευγουσών για απόδοση των δικαστικών εξόδων έχει ως νομικό τίτλο τη διάταξη που καθορίζει το ποσό, πρέπει να απορριφθεί το αίτημα εφαρμογής τόκων υπερημερίας από της εκδόσεως της αποφάσεως.
- 29 Από τη νομολογία του Δικαστηρίου που επικαλείται η Επιτροπή προκύπτει ότι η προσφεύγουσα δεν μπορεί να διεκδικήσει την απόδοση, ως δικαστικών εξόδων, των τόκων επί των ποσών που κατέβαλε στους δικηγόρους της ούτε από την ημερομηνία καταβολής τους ούτε από της δημοσίευσής της αποφάσεως του Πρωτοδικείου.

Επί των ποσών που καταβλήθηκαν στους δικηγόρους

- 30 Η προσφεύγουσα προσκόμισε συνημμένο στην αίτησή της έναν πίνακα που περιλαμβάνει τα ποσά που κατέβαλε στα δύο δικηγορικά γραφεία που την υπερασπίστηκαν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, καθώς και τις ημερομηνίες των καταβολών αυτών, οι οποίες κλιμακώνονται μεταξύ της 19ης Απριλίου 1989 και της 15ης Ιανουαρίου 1992. Υπογραμμίζει την έκταση και το πολύπλοκο του φακέλου από νομικής και πραγματικής απόψεως, ειδικότερα δε:

— τη νεοφανή, στο δίκαιο του ανταγωνισμού, έννοια της συλλογικής καταχρήσεως δεσπόζουσας θέσεως·

— την έλλειψη σαφήνειας της απόψεως της Επιτροπής σε διάφορα σημεία, όπως οι συναλλαγές γυαλιού·

— τα σφάλματα, τις παραλείψεις και τις αβεβαιότητες της Επιτροπής όσον αφορά τα πραγματικά περιστατικά που αναφέρονται στην απόφαση (βλ. σκέψεις 200, 202, 223, 260, 262 και 271 της αποφάσεως).

— τη μη ικανοποιητική μέθοδο που χρησιμοποίησε η Επιτροπή για να αποδείξει τα πραγματικά περιστατικά και ιδίως το ότι παρέλειψε ή διέγραψε σκοπίμως ορισμένα αποσπάσματα των εγγράφων (βλ. σκέψεις 90 και 91 της αποφάσεως).

31 Η προσφεύγουσα τονίζει ότι τα διάφορα αυτά στοιχεία οδήγησαν τον εισηγητή δικαστή στη διεξαγωγή αποδείξεων και στην οργάνωση της διαδικασίας, οι οποίες δημιούργησαν επίσης πρόσθετη εργασία για τους δικηγόρους της.

32 Τέλος, η προσφεύγουσα παρατηρεί ότι το ποσό που διακυβεύθηκε οικονομικά στη διαφορά ήταν σημαντικό δεδομένου ότι το πρόστιμο που της επιβλήθηκε ανήλθε σε 1 700 000 ECU.

33 Εξάλλου, η προσφεύγουσα δικαιολογεί το ότι απευθύνθηκε σε δύο διαφορετικά δικηγορικά γραφεία, που βρίσκονται το ένα στη Ρώμη και το άλλο στις Βρυξέλλες, από το γεγονός, αφενός μεν, ότι έχει έδρα την Ιταλία, αφετέρου δε, ότι η υπόθεση απαιτούσε τη συνδρομή γραφείου εξειδικευμένου στο κοινοτικό δίκαιο.

34 Η Επιτροπή επικαλείται τα εξής στοιχεία για να υποστηρίξει ότι δεν ήταν απαραίτητες για τη δίκη όλες οι δαπάνες στις οποίες υποβλήθηκε η προσφεύγουσα:

— το γεγονός ότι η προσφεύγουσα προσέφυγε όχι μόνο σε τέσσερις δικηγόρους, αλλά επίσης σε δύο διαφορετικά δικηγορικά γραφεία που βρίσκονται το ένα στις Βρυξέλλες και το άλλο στη Ρώμη, πράγμα που δημιούργησε διπλή απασχόληση και σημαντική δαπάνη επικοινωνίας.

- την παρέμβαση της Κυβερνήσεως του Ηνωμένου Βασιλείου υπέρ της προσφεύγουσας στο πιο λεπτό νομικό ζήτημα που απάλλαξε την προσφεύγουσα από έρευνες·
- τις συσκέψεις που διοργάνωσε ο εισηγητής δικαστής που διευκόλυναν πολύ τη μεταγενέστερη εργασία·
- το γεγονός ότι ο δικηγόρος που υπερασπίστηκε την Επιτροπή στις τρεις υποθέσεις «Επίπεδο γυαλι» έλαβε αμοιβή που αντιστοιχεί, για τις τρεις αυτές υποθέσεις, σε κλάσμα μόνον του ποσού που ζητεί ο δικηγόρος της προσφεύγουσας.

35 Η Επιτροπή καταλήγει στο ότι η προσφεύγουσα δεν προέβαλε κανένα επιχείρημα που να μπορεί να δικαιολογήσει τόσο υψηλό ποσό.

36 Πρέπει να υπομνηστεί καταρχάς ότι «ο κοινοτικός δικαστής δεν είναι αρμόδιος να καθορίζει τις αμοιβές που οφείλουν οι διάδικοι στους δικηγόρους τους, αλλά το ποσό μέχρι του οποίου μπορούν να αναζητηθούν αυτές οι αμοιβές από τον διάδικο ο οποίος καταδικάστηκε στα δικαστικά έξοδα. Από αυτό προκύπτει ότι το Πρωτοδικείο δεν υποχρεούται να λάβει υπόψη ούτε το εθνικό τιμολόγιο που καθορίζει τις αμοιβές των δικηγόρων ούτε ενδεχόμενη σχετική συμφωνία μεταξύ του διαδίκου και των εκπροσώπων ή συμβούλων του. Δεδομένου ότι το κοινοτικό δίκαιο δεν περιέχει διατάξεις περί τιμών, το Πρωτοδικείο οφείλει να εκτιμήσει ελεύθερα τα στοιχεία της υποθέσεως, λαμβάνοντας υπόψη το αντικείμενο και τη φύση της διαφοράς, τη σημασία της από πλευράς κοινοτικού δικαίου, καθώς και τις δυσκολίες της υποθέσεως, την έκταση της εργασίας που κλήθηκαν να επιτελέσουν οι εκπρόσωποι ή σύμβουλοι στο πλαίσιο της ένδικης διαδικασίας και τα οικονομικά συμφέροντα που αντιπροσωπεύει η διαφορά για τους διαδίκους (διάταξη του Δικαστηρίου της 26ης Νοεμβρίου 1985, 318/82, Leeuwarder Papierwarenfabriek κατά Επιτροπής, Συλλογή 1985, σ. 3727)» (διάταξη του Πρωτοδικείου της 25ης Φεβρουαρίου 1992, T-18/89 και T-24/89, Ταγαράς κατά Δικαστηρίου, Συλλογή 1992, σ. II-153, σκέψη 13).

37 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι η προσφεύγουσα ζητεί να της αποδοθούν, ως αποδοτέα δικαστικά έξοδα εκτός τόκων, 147 901 821 LIT για τη σύνταξη του

διογογράφου της προσφυγής, 112 476 433 LIT για τη σύνταξη του υπομνήματος απαντήσεως, 28 341 860 LIT για τη μελέτη του υπομνήματος ανταπαντήσεως και για την αίτηση προσκομίσεως ορισμένων εγγράφων, 147 897 484 LIT για προετοιμασία και παράσταση στις συσκέψεις που διοργάνωσε ο εισηγητής δικαστής, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν στις 29 και 30 Μαΐου 1991 καθώς και στις 27 Ιουνίου και 15 Ιουλίου 1991 και προοριζόνταν στην προετοιμασία του φακέλου για την επ' ακροατηρίου συζήτηση, τέλος δε, 155 967 491 LIT για την επ' ακροατηρίου συζήτηση και το κλείσιμο του φακέλου.

- 38 Από τους αριθμούς που παρουσίασε η προσφεύγουσα προκύπτει ότι, σε κάθε φάση της διαδικασίας, μετείχαν δύο διαφορετικά δικηγορικά γραφεία και ζήτησαν ποσά ίδιου λίγο-πολύ ύψους.
- 39 Από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι, καταρχήν, η αμοιβή ενός μόνο δικηγόρου μπορεί να θεωρηθεί ότι εμπίπτει στην έννοια των «αναγκαιών εξόδων» κατά το άρθρο 73, περίπτωση β', του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, που έχει το ίδιο αντικείμενο με το άρθρο 91, περίπτωση β', του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου (διατάξεις της 30ής Σεπτεμβρίου 1964, 20/63 και 21/63, Maudet κατά Επιτροπής, Rec. 1964, σ. 1209, της 16ης Μαΐου 1966, 106/63 και 107/63, Töpfer και Getreide-Import κατά Επιτροπής, και της 5ης Ιουλίου 1976, 73/74, Groupement des fabricants de papiers peints de Belgique κ.λπ. κατά Επιτροπής, που δεν έχουν δημοσιευθεί στη Συλλογή).
- 40 Ακόμη και αν, στην προκειμένη περίπτωση, η φύση της διαφοράς δικαιολογούσε την προσφυγή σε περισσότερους από έναν δικηγόρους, δεν αποδείχθηκε ότι ήταν απαραίτητη η προσφυγή σε τέσσερις δικηγόρους και στους συνεργάτες τους, οργανωμένους σε δύο γραφεία, εγκατεστημένα στις Βρυξέλλες, το Εδιμβούργο και τη Ρώμη, πράγμα που αναποφεύκτως επέφερε αύξηση των αμοιβών και των δαπανών.
- 41 Για τον λόγο αυτό, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι, καταρχήν, πρέπει να μειωθούν τα δικαστικά έξοδα των οποίων την απόδοση ζητεί η προσφεύγουσα, υπό την επιφύλαξη έρευνας, ενόψει των κριτηρίων που αναφέρονται στη σκέψη 36, ότι το ποσό αυτό δικαιολογείται.

- 42 Όσον αφορά τη σημασία της υποθέσεως υπό το πρίσμα του κοινοτικού δικαίου, πρέπει να τονιστεί ότι το ζήτημα της συλλογικής καταχρήσεως δεσπόζουσας θέσεως ήταν νέο και ότι για τον λόγο αυτό χρειάστηκε σημαντικές έρευνες.
- 43 Όσον αφορά τη δυσχέρεια της υποθέσεως και την έκταση της εργασίας που συνεπήγετο για τους δικηγόρους της προσφεύγουσας η ένδικη διαδικασία, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι το πολύπλοκο των πραγματικών περιστατικών και η έλλειψη τάξεως και σαφήνειας του φακέλου της Επιτροπής δημιούργησαν δύσκολη και σημαντική εργασία για τους δικηγόρους της προσφεύγουσας, οι οποίοι έπρεπε να μετράσχουν σε σύσκεψη που διοργάνωσε ο εισηγητής δικαστής για να αποσαφηνίσει την κατάσταση.
- 44 Τέλος, όσον αφορά τα οικονομικά συμφέροντα που αντιπροσώπευε η διαφορά για τους διαδίκους, πρέπει να σημειωθεί ότι το πρόστιμο που επιβλήθηκε στην προσφεύγουσα (1 700 000 ECU) ήταν σημαντικό.
- 45 Για τους τρεις αυτούς λόγους η παρούσα υπόθεση δικαιολογεί αυξημένες αμοιβές, τις οποίες πρέπει να εκτιμήσει το Πρωτοδικείο.
- 46 Λαμβάνοντας υπόψη τις πιο πάνω σκέψεις πρέπει να καθοριστεί το συνολικό ποσό των δικαστικών εξόδων που πρέπει να αποδώσει η καθής στην προσφεύγουσα σε 300 000 000 LIT.
- 47 Δεδομένου ότι το Πρωτοδικείο, καθορίζοντας τα αποδοτέα έξοδα, έλαβε υπόψη του όλα τα περιστατικά της υποθέσεως έως τον χρόνο που αποφαίνεται, δεν συντρέχει λόγος να αποφανθεί χωριστά για τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν οι διάδικοι για την παρούσα πρόσθετη δίκη.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (πρώτο τμήμα)

διατάσσει:

Καθορίζει σε 300 000 000 LIT το συνολικό ποσό των δικαστικών εξόδων που πρέπει να αποδοθούν από την καθής στην προσφεύγουσα.

Λουξεμβούργο, 9 Ιουνίου 1993.

Ο Γραμματέας

H. Jung

Ο Πρόεδρος

H. Kirschner